

Mange, der ere gaaede i Vandet med Klæderne paa for Provisorierne —; men man er ikke sikker paa, at dette vil holde i Længden, hvis ikke det Provisoriske virkelig for Alvor vil gjøre Noget for Bureautratiet. Gjennem denne Tankegang, trods det, der taler derimod, komme disse forskjellige embedsmandige Forslag frem. — Disse almindelige Bemærkninger har jeg troet at maatte gjøre lige overfor dette Forslag, som rækkende om til flere af de Andre. De udelukke nu efter min Formening ingenlunde hverken vor Forpligtelse eller vor Ret til at tage disse Forhold under alvorlig Overvejelser; men de opfordre efter min Formening — undskyld! — Folkethinget til stor Varsomhed i Behandlingen af disse Sager. Det kan ikke undgaas, at disse Love behandles i forskjellige, ja, næsten i de forskjelligste Udvalg. Man har nok et Lønningsudvalg, som nærmere kan tyde paa en Revision af Lønningslovene; men man har ogsaa særlige Udvalg, fordi der til Lønningslovene ogsaa knytter sig Organisationspørgsmaal, som endog kunne siges at være Hovedbestanddelene i selve Lovforslagene. Derfor have vi ogsaa Udvalg om Jernbanedriftens Embedsmænds Lønninger og om Landbohøjskolen, et tredje saakaldt Lønningsudvalg, Finansudvalget, som har flere saadanne; og maaste et femte her. Mig forekommer det absolut nødvendigt, idet jeg forøvrigt er tilbøielig til at tro, at adskillige af disse Lovforslags Indhold er af en saadan Karakter, at det, naar man bortser fra alt Andet og blot tænker paa, hvorledes man skal ordne Sagen bedst, var ønskeligt at have en parlamentarisk Kommission til at forberede Noget, fremfor et under Samlingen nedsat Udvalg i Thinget her; for at Folkethinget kan faae en gjennemtrængende Indsigt i Forholdene. Det forekommer mig, at man ikke skal give sig til at omdanne Principerne for de hidtilværende Lønningslovsforhold, uden at de forskjellige Udvalg i Norge i alt Fald havde konfereret med hinanden om disse Principer og gjort den fornødne Sammenligning mellem de Krav, de forskjellige Stater stille med Hensyn til deres Embedsmænds pekuniære Forhold og Arbeide. Forøvrigt er det mig ikke rigtig klart, hvorledes Folkethinget har ment, at man i Virkeligheden kunde gjenføre et Forslag som det foreliggende, uden at krænke Grundloven. Jeg veed, at Folkethinget har en noget anden Opfattelse end jeg af dette Forhold, eller jeg vil ikke sige Opfattelse, men man tror maaste mere efter Omstændighederne at kunne lade Noget passere lidt friere end jeg finder det rigtigt. Den gamle Regel efter Grundloven er jo

den, at ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finansloven eller en Tillægsbevillingslov. Nu udkommer et saadant Lovforslag med betydelig forøgede Udgifter. De vedtager det, idet De antager, at det er Noget, en Minister, selv en prorisorisk Minister, kan bruge, og han sætter det i Værk, men samtidig veed De jo, at der ingen ordinær Finanslov kommer, og man kommer altsaa paa et Hovedpunkt til at sætte et stort organisatorisk Værk i Udførelse, hælende Folkethinget til at se gennem Fingre med en virkelig Grundlovsovertrædelse fra Ministeriets Side. Der har, som Alle vide, været stærke Stridigheder oppe om, hvorvidt Sagen, naar en Lov udkom, hvorved det og det bevilges, som vi ikke have paa Finanslovens § 28, grundlovs-mæssig kan sættes i Værk. Jeg forstaar, at et Ministerium, der staar i Samklang med en Rigsdag, kan stole paa, at det ogsaa faaar det bevilget paa forventet Tillægsbevilling, som har Støtte i en vedtagen Lov, men naar det Modsatte er Tilfældet, tror jeg, at det er overordentlig farligt, i alt Fald i store Spørgsmaal, at se gennem Fingre med denne Grundlovsregel, thi jo stærkere Grundlovens Bestemmelser angribes fra den anden Side, jo varsommere maa vi være med at finde os i Reglens Overtrædelse. Jeg forstaar ikke, at denne Bestemmelse, at ingen Udgift maa afholdes, der ikke har Hjemmel i Finansloven eller en Tillægsbevillingslov, ikke kan være en Hindring for disse Loves Vedtagelse, navnlig for Vedtagelsen af saadanne ekstraordinære Forslag, medmindre Stillingen kan blive en saadan, at Ministeriet med Grund kan sige, at nu er der atter oprettet et Tillidsforhold mellem Rigsdagen og os, og derfor tør vi efter god konstitutionel Tankegang paatage os paa forventet Tillægsbevilling at afholde de med en Lovs Vedtagelse forbundne Udgifter. Jeg antager i alt Fald ikke, at det vil ske i denne Samling. Jeg ser jo meget godt, at den ærede Conseilspræsident har Haab om, at det skulde ske i næste Samling efter Valgene, derom skal jeg ikke udtale anden Mening end den, at jeg tvivler paa, at Conseilspræsidentens Forventning vil gaa i Opfyldelse i den Henseende, men jeg tror ikke, at vi komme saa vidt i Nar, at Tillidsforholdet paanyer oprettet mellem Provisorierministeriet og Folkethinget. Jeg er ikke ganske sikker paa — det kan jeg jo ikke dømme om — at vi faae en ordinær Finanslov, thi saa skal man jo sanktionere, hvad Ministeriet paa mange Punkter, som vi endnu ikke kjende, har bedrevet, eller ogsaa se det afskillet, forinden Fortsættelsen kan tages paa forventet Tillægsbevilling, for at Finansloven saa kan